והיא שפחה [א]לחלק על כל שפחה ושפחה: [א] נזיר שנטמא טומאות הרבה: מאן תנא אמר רב חסדא [ב]רבי יוסי בר' יהודה היא דאמר נזירות דטהרה משביעי הוא דחיילא עליה ומשכחת לה כגון שנטמא בשביעי [ג] וחזר ונטמא בשביעי וכיון דלא יצא שעה הראויה להקריב בה קרבן אינו חייב אלא קרבן אחד דאי רבי כיון דאמר רבי [א]נזירות דטהרה עד שמיני לא חיילא עליה אי דנטמא בשביעי וחזר ונטמא בשביעי כולה טומאה אריכתא היא [ג] אי דנטמא בשמיני וחזר ונטמא בשמיני כיון דיצאת שעה שראויה להקריב [ד] קרבן מחייב על כל אחת ואחת אלא [ה] ש"מ ר' יוסי ברבי יהודה [ו](ומאי דרבי יוסי) בר' יהודה דתניא [ו] [1]וקדש את ראשו ביום ההוא ביום הבאת קרבנותיו דברי רבי ר"י בר' יהודה אומר ביום תגלחתו: **מתני'** המקנא לאשתו ע"י אנשים הרבה [ז] ומצורע שנתנגע נגעים הרבה [ח] הביא ציפרין ונתנגע לא עלו לו עד שיביא חטאתו רבי יהודה אומר עד שיביא אשמו: **גמ'** מנלן דכתיב [2]זאת תורת הקנאות [ט]תורה אחת לקנויין הרבה: מצורע שנתנגע נגעים הרבה כו': מנלן דכתיב [3]זאת תורת המצורע [ח]תורה אחת למצורעים הרבה: הביא ציפרין ונתנגע לא עלו לו עד שיביא חטאתו רבי יהודה אומר עד שיביא אשמו: [י] והאמרת אין מביא אלא קרבן אחד חסורי מחסרא והכי קתני [ט]הביא ציפרין ונתנגע [יא] אין מביא אלא קרבן אחד ולאקבועי בעניות ובעשירות לא מיקבע עד שיביא חטאת [יב] רבי יהודה אומר עד שיביא [י]אשמו תנן התם [כ]מצורע [יג] שהביא אשמו והעשיר הכל הולך אחר חטאת דברי ר"ש רבי יהודה אומר [ל]הכל הולך אחר אשם תניא ר"א בן יעקב אומר הכל הולך אחר ציפרין [מ]אמר רב יהודה אמר רב שלשתן מקרא אחד דרשו [4]אשר לא תשיג ידו בטהרתו ר"ש סבר דבר המכפרו ר' יהודה סבר דבר המכשירו ר' אליעזר בן יעקב [יד] אומר דבר הגורם לו טהרה ומאי נינהו ציפרין: **מתני'** [נ]האשה [טו] שילדה ולדות הרבה [טז] [יז]והפילה בתוך שמונים נקבה חזרה והפילה בתוך שמונים נקבה והמפלת תאומים ר' יהודה אומר מביאה על הראשון ואינה מביאה על השניה מביאה על השלישי ואינה מביאה על הרביעי: **גמ'** מנלן [ס]דתני תנא קמיה דרב ששת [5]זאת תורת היולדת לזכר ולנקבה [ע]מלמד שמביאה קרבן אחד על ולדות הרבה יכול אף על הלידה ועל הזיבה ת"ל זאת [יח] קתני יכול [יט] על הלידה ועל הזיבה אינה מביאה אלא קרבן אחד אלא מעתה אכלה [כ] דם וילדה ה"נ דאין מביאה אלא קרבן אחד אימא הכי יכול [כא] על הלידה שלפני מלאת ועל הלידה שלאחר מלאת [כב] ת"ל זאת: הפילה בתוך שמונים כו': כשתמצי לומר לדברי ר' יהודה ולד ראשון גורם ומולד ראשון מונה לדברי חכמים ולד שני גורם ומולד שני מונה כשתמצי לומר פשיטא [כג] הכי איתא מפלת תאומים איצטריך ליה ס"ד אמינא במפלת תאומים מודה רבי יהודה לרבנן קמ"ל [כד] איבעיא להו בטומאה

נזירות טהרה משביעי חיילא. הלכך כי נטמא תרי זימני בשביעי הוו להו טומאות הרבה דהא אתחלתא נזירות דטהרה ולענין קרבן לא מחייב אלא אחד דלא יצא אדם זה לשעה [כג] הראויה לקרבן: **וקידש את ראשו.** שנזירות טהרה חלה עליו. יום תגלחתו כו': **מתני' המקנא לאשתו כו'.** מביא מנחת שעורים אחת על כולן כשהיא משקה: **שנתנגע נגעים הרבה.** כגון שספר שבעה ולא הספיק להביא קרבנותיו עד שנתנגע וכן שניה וכן שלישית: **הביא צפרין.** אותן שתי צפרין חיות אחת לשחיטה ואחת לשילוח ולאו קרבן נינהו: **לא עלו לו.** קס"ד דהאי לא עלו לו משמע שצריך לחזור ולהביא לבסוף שתי צפרין לכל נגע ונגע עד שיביא חטאת אבל הביא צפרין וחטאתו ונתנגע אין צריך להביא לכשיטהר על נגע ראשון: **גמ' והאמרת אינו מביא אלא קרבן אחד.** על נגעים הרבה אלמא חד נרעת אריכתא היא ולאו מחייבת ליה לאתויי צפרים אכל נגע: **ולאקבועיה בעניות כו'.** וה"ק ולא עלו הצפרין ליקבע בעניות ובעשירות דאם היה עני בשעת הבאת צפרין והעשיר צריך להביא קרבן עשיר ואם היה עשיר והעני מביא עני כדלות עד שיביא חטאתו דבתר חטאת אזלינן בין בעניות בין בעשירות: **אשר לא תשיג ידו.** בשעת טהרתו יביא בעניות אע"פ שהעשיר: **ר"ש סבר.** האי טהרתו היינו דבר המכפר חטאו דעל ז' דברים נגעים באין במסכת ערכין (דף טז.): **דבר המכשירו.** אשם שמדמו נותנין על בהונותיו מכשירו בקדשים: **צפרין.** גורמין לו תחלת טהרתו שמדם הצפור מזין עליו: **מתני' האשה שילדה ולדות.** יקא מפרש לה כגון שהפילה לתוך פ' של נקבה וכו' כגון שטבלה לאחר שבועיים [כד] דטומאה ושמשה ונתעברה והפילה נקבה לאחר מ' של ילידת הולד דהיינו כ"ד ללידה ראשונה וחזרה והפילה לסוף כ"ד של זו [כה]. ולהכי נקט נקבה דבזכרים ליכא למימר הכי דלאו הפילה בתוך מ' דזכר מיא בעלמא הוא[כו] דאי שני דאין הולד נולד עד יום מ': **והמפלת תאומים.** אפילו זכרים כגון שנתעברה ג' והפילה אחד לאחר מ' והשני כשהזה ויצא בתוך ימי טוהר הראשון ושלישי בתוך ימי טוהר דשני (א) [כז] מביאה קרבן אחד על האחרון ופטורה: **ר' יהודה.** פליג בין תולדות בין תאומין ואמר מביאה קרבן אחד על הראשון על הולד הראשון ולא על השני מפני שנולד בתוך מלאת של ראשון ומביאה על השלישי משום דהוא לא נולד תוך מלאת [כח] דלא חשבינן מלאת לשני דכמאן דליתיה דמי הואיל ונולד תוך מלאת של ראשון ושלישי הוי תחילת לידה ואינה מביאה קרבן על הרביעי הואיל ונולד תוך [כט](מ') מלאת של שלישי אבל שלישי לא נולד תוך מלאת דראשון דהא עברו ימי טומאה דראשון [ל](וילידת שני וטומאתו וילידת שלישי) דהוי טפי מפ' לראשון וגבי תאומים נמי דקפליג ר' יהודה כגון שנולד שלישי לאחר מלאת דראשון ועל מלאת דשני לא איכפת לו דכמאן דליתיה דמי: **גמ'** כל היכא דכתיב תורת משמע רבים: **יכול על הלידה ועל הזיבה.** קרבן אחד כגון שראתה ג' ימים בימי זיבה והפסיקה רביעי וילדה בחמישי הרי זו יולדת בזוב כדאמרי' בנדה (דף לו:) דבעי שתפסוק מן הזוב סמוך ללידה ואם לא פסקה ודאי דם מחמת הולד ואינה יולדת בזוב: **אלא מעתה.** מהיכא תיסק דעתיה דעל הלידה ועל הזיבה קרבן אחד דאיצטריך קרא למעוטי הא ודאי אכלה חלב וילדה מי סלקא אדעתין דמביאה קרבן אחד על הלידה ועל החלב וגבי זיבה נמי מה עניינה אצל לידה: **זאת.** משמע על לידה [לא]אחת מביאה [לב][קרבן אחד על ולדות הרבה] הא אחר מלאת חייב על כל אחת ואחת: **לדברי ר' יהודה.** מלאת חשיב מלאת לשני ס"מ ולד ראשון גורם לקרבן ומולד ראשון מונה פ' יום הילכך שלישי שנולד אחר מלאת דראשון ולד מעליא הוא לקרבן: **לדברי חכמים.** דלא מחייבי אלא חד אבתרא מחייבי ליה דסבירא להו ולד שני כלומר אחרון גורם לקרבן וראשון דלא מלאו ימי טוהר דיליה לית ליה קרבן ומשני מנינן מלאת עד שלישי ומשלישי עד רביעי ולא [לג] מטמאה מלאת אלא עד בתרא: **פשיטא דהכי איתא.** דאי לאו הכי מאי טעמייהו: **מפלת תאומים איצטריכא ליה.** משום מפלת תאומים איצטריך ליה תנא לאשמועינן דבמפלת תאומים נמי פליג רבי יהודה דמהו דתימא בתאומים מודה דחדא לידה אריכתא היא הואיל ועיבורן כאחת [לד] ואית ליה נמי מלאת לשני ושלישי לאו בר קרבן הוא:

והיא שפחה לחלק על כל שפחה ושפחה. תימה דהכא בעינא לחלק אע"ג דגופין מוחלקין והתם פרק אותו ואת בנו (חולין פב:) לא תשחטו ביום אחד משמע דפשיטא דחייב גבי שחטה ואח"כ שחט בניה משום דגופין מוחלקין אע"ג דליכא קרא וכן לקמן בפרק אמרו לו (דף יז.) דאמרי' שבתות כי גופין דמיין:

תורה אחת למצורעים הרבה. ובתורת כהנים מפיק ליה מדכתיב וכבשה אחת מלמד שמביא אחת על נגעים הרבה ומוזאת תהיה תורת דריש תורה אחת לכל מצורעין לפי שמצינו שחלק הכתוב בטומאותיהם ובשבועותיהם:

מפלת תאומים איצטריכא ליה. פר"ח במפלת תאומים מודה רבי יהודה לרבנן וקשה דא"כ מפלת תאומי' למאן קתני לה אי רבנן פשיטא [לג] ואי לר' יהודה הא מודה לרבנן ל"ע:

תוספות תורה אחת לקנויין הרבה. תימה דבסוטה אמרינן לרבנן אין אשה שותה ושונה ולר' יהודה כולם אחד ושני בועלים אינה שותה ושונה וכיון דאינה שונה למאי איצטריך דלא מייתי אלא קרבן אחד:

עין משפט נר מצוה

כג א מיי' פ"ו מהלכות נזירות הלכה ז:

כד ב מיי' פ"ד מהלכות סוטה הלכה טו:

כה ג ד מיי' פ"ה מהל' מחוסרי כפרה הלכה ח:

כו ה ו מיי' שם הל"ט:

כז ז ח מיי' פ"א מהל' מחוסרי כפרה הלכה ח:

◆

מוסף רש"י

נזירות דטהרה משביעי הוא דחיילא. נזיר שנטמא וספר שבעה לחזור ולהתחיל נזירות טהרה, מו' חיילא, ומשכחת לה דמביא קרבן אחד על טומאות הרבה, כגון שנטמא בשביעי וחזר ונטמא בשביעי. דכיון דבשביעי טהור הוא הוו להו ג' טומאות, וקרבן אחד הוא מביא ולא על כל טומאה וטומאה, משום דבשתי טומאות הראשונות לא יצתה שעה הראויה להביא קרבן, דלאו הבאת קרבן אלא בשמיני, הלכך אינו מביא אלא על האחרונה. להכי נקט תרי זימני נטמא כו', דמשכחת לאו טומאות משום דהני כמתניתין טומאות הרבה (לעיל ב:). **כולה טומאה אריכתא היא.** דלא נח לכלל טהרה (שם). **וקדש את ראשו.** לנזירות טהרה שהיה (שם) שיתחיל למנות לענין נזירות. **ביום ההוא.** ביום הבאת קרבנותיו שהוא שמיני כדכתיב וביום השמיני יביא שתי תורים (נזיר יח.). **ביום תגלחתו.** שהוא שביעי, כדכתיב וגלח ראשו ביום טהרתו ביום השביעי יגלחנו (שם). **והעשיר.** עד שלא הספיק להביא את כולו, או עשיר והעני (נגעים יד, יא). **הכל הולך אחר חטאת.** אם הביא חטאת בהמה כעשירות מביא נמי עולת בהמה ואם הביא חטאת העוף בעניות אע"פ שהעשיר מביא נמי עולה בעניות (ערכין יז וכעי"ז נזיר שם). **אחר אשם.** אם כשהקריב אשמו היה עשיר, יקריב את האחרים בעשירות (נזיר שם). **אחר ציפרין.** שתי ציפרים חיות טהורות שהיה כהן מטהר בהם את המצורע שבעת ימים קודם תגלחתו, ולא קרבן הן ושוחט מעשיר ועני, ואם כשהוא שהיה עשיר מביא כל קרבנותיו בעשירות (שם וכעי"ז ערכין שם). **מקרא אחד דרשו.** דטהרת הכתוב היא (ערכין שם). **דבר המכפרו.** דהכי כתיב במצורע עני וכפר עליו הכהן וסמיך ליה האי קרא דזאת תורת אשר בו נגע צרעת וגו' דמשמע אשר לא תשיג ידו בשעת כפרה יהא לו תורה זו של דלות ואע"פ שהשיגה ידו אחר כן (שם). **דבר המכשירו.** דהכי משמע אשר לא תשיג ידו בשעת טהרה תהא לו תורת עניות, וטהרה זהו אשם המכשירו לבא במקדש ולאכול בקדשים, שמדם האשם היה נותן על בהונות ותנוך אזנים (שם). **ומאי נינהו ציפרין.** לצפרין גורמין לו טהרה, שכל זמן שאינו מביא לצפרין אינו יכול לגלח (שם). **תורת היולדת.** משמע תורה אחת ליולדת ולדות הרבה (נדה ח.).

◆

שיטה מקובצת

[א] נזיר שנטמא טומאות הרבה. פי' הקונטרס הא דלא צריך קרא לומר דחייב קרבן אחת על עבירות הרבה בנזיר כמו דצריך במצורע וביולדות ובשפחה ובמקנא משום דמסברא נפקא דאי נטמא בשביעי וחזר ונטמא בשביעי בין לר' ובין לר' יוסי בר יהודה אינו חייב אלא קרבן אחד דהא דצריך קרא גבי יולדת דפטורה בקרבן אחד תוך מלאת היינו משום דאלידה קפיד רחמנא אבל גבי נזיר לא צריך קרא דבין דנטמא בשביעי וחזר ונטמא בשביעי כולה טומאה אריכתא היא כיון דלא יצא לשעה הראויה להביא קרבן כדמפרש תלמודא. תוס': [ג] עי' בחדושין: [ג] אי דנטמא בשמיני פשיטא דחייב על כל אחת ואחת ואע"ג דצריך קרא דוזאת לחלק בין לפני מלאת בין לאחר מלאת גבי יולדת שאני התם משום דכתיב תורת וס"א דפטור בקרבן אחד אף לאחר מלאת כדאשכחן במצורע הביא ציפרין ונתנגע דפטור באלו ציפרין משמע אפילו בשמיני. תוס': [ד] להקריב בה קרבן: [ה] אלא לאו ש"מ ר' יוסי ברבי יהודה היא ומאי רבי ומאי ר' יוסי אות ד' נמחק: [ו] ומצורע שנתנגע כו' פי' כגון הביא ציפרין ונתנגע כו' כדמפרש ודבלאו הכי לא מצינו למימר דכולה נגע אריכתא היא ובגמרא פריך רישא אסיפא דקתני לא עלו דמשמע דכתר שיתרפא מן האחרונה יצטרך להביא ציפרין כי אינו עולה אחת על כולן. תוס': [ז] מתיבת הביא עד סוף המשנה נמחק: [ח] תורה אחת לקנויין הרבה צ"ע ונזיר מנ"ל דאינו מביא אלא קרבן אחד על טומאות הרבה דשמא מרכתיב זאת תורת הנזיר אבל קשה א) להם לא פירש התלמוד. תוס' הרא"ש ז"ל: [ט] אשמו גמ' והאמרת: [י] ונתנגע הביא ציפרין ונתנגע אין: [יא] חטאת ורבי יהודה: [יב] מצורע שהפריש קרבנו והעשיר תיבות שהביא אשמו נמחק: [יג] יעקב סבר דבר תיבה אומר נמחק: [יד] עי' בחדושין: [טו] הפילה בתוך אות ו' נמחק: [טז] יכול אף על תיבות אינה מביאה אלא קרבן אחד נמחק: [יז] אכלה חלב וילדה אכלה דם: [יח] יכול אף על: [יט] מלאת ל"א יכול על הזיבה שלפני מלאת ועל הזיבה שלאחר מלאת כו': [כ] דהכי איתא: [כא] עי' בחדושין: [כב] לשעה הראויה לקרבן: [כג] הנקבה ושמשה תיבת דטומאה נמחק: [כד] זו אע"פ שהיא לאחר פ' של ראשון ולהכי: [כה] דשני אין מביאה יק קרבן: [כו] מלאת דראשון דלא: [כז] תיבת מ' נמחק: [כח] מביא אחת על שתי לידות חייב על. תיבות הא אחר מלאת ל"ש: [כט] כאחת אע"ג דאית ליה נמי מלאת לשלישי תיבת לשני ואית ו' מתיבת שלישי הקוף וכתב כך נ"ל: [ל] ולא מניא מלאת תיבת מטמא נמחק: [לא] כאחת אע"ג דאית ליה נמי מלאת לשלישי תיבת לשני [illegible] [לב] פשיטא דהשתא מעוברת ותזרה ונתעברה ואמרי רבנן מביא קרבן אחד על כולן יולדת תאומים מבעיא ר"ל דמדבר מועט הוא עושה סרא:

[א] ועי' לעיל ב.: ובתוס' ד"ה דאכתי קושיא א.

מסורת הש"ס

א) [לעיל ב: נזיר יח:], ב) [נ"ל היא אמר ר' יוסי], ג) [לעיל כ:], ד) ערכין יז: נדה ט. נגעים פי"ד מי"א, ה) [ערכין יז:], ו) [נ"ל הפילה וכ"ה במשנה שבמשניות], ז) [נדה ח.], ח) [יבמות סט:], ט) רש"ק מי"ז ת"א בס' קרבן אהרן דליכת שני דהוי כ"ד מטומאתו דלידתו של ב' דהוו נ"ל אחרים והוו ק"ד לראשון ע"ש דף קג. י) [נ"ל על מלאת לידה], כ) כ"א מקר.

◆

תורה אור השלם

1. וְעָשָׂה הַכֹּהֵן אֶחָד לְחַטָּאת וְאֶחָד לְעֹלָה וְכִפֶּר עָלָיו מֵאֲשֶׁר חָטָא עַל הַנָּפֶשׁ וְקִדַּשׁ אֶת רֹאשׁוֹ בַּיּוֹם הַהוּא:
בַּמִּדְבָּר ו יא

2. זֹאת תּוֹרַת הַקְּנָאֹת אֲשֶׁר תִּשְׂטֶה אִשָּׁה תַּחַת אִישָׁהּ וְנִטְמָאָה:
בַּמִּדְבָּר ה כט

3. זֹאת תִּהְיֶה תּוֹרַת הַמְּצֹרָע בְּיוֹם טָהֳרָתוֹ וְהוּבָא אֶל הַכֹּהֵן:
וַיִּקְרָא יד ב

4. זֹאת תּוֹרַת אֲשֶׁר בּוֹ נֶגַע צָרָעַת אֲשֶׁר לֹא תַשִּׂיג יָדוֹ בְּטָהֳרָתוֹ:
וַיִּקְרָא יד לב

5. וְהִקְרִיבוֹ לִפְנֵי יְיָ וְכִפֶּר עָלֶיהָ וְטָהֲרָה מִמְּקֹר דָּמֶיהָ זֹאת תּוֹרַת הַיֹּלֶדֶת לַזָּכָר אוֹ לַנְּקֵבָה:
וַיִּקְרָא יב ז

◆

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה והמפלת וכו' ימי טוהר דשני על כל אלו מביאה קרבן:

◆

גליון הש"ס

גמ' לחלק על כל שפחה ושפחה. ע' קדושין טו ע"ב תד"ה הכי גופין. ובסנהדרין נד ע"ב תד"ה הרגע:

◆

רבינו גרשום

בלילה ושתים ביום ומביא דהא ראייה ראשונה של זב אם לא ראה שוב איתה ראייה אחת דינה כשכבת זרע בעלמא וכבעל קרי דאין לה אלא טומאת ערב בלבד: ואילו חוא עוד תרתי מצטרפי לקרבן: מאי אריא. לא מצי יליף דראייה ראשונה בדין הוא דמצטרפין דחויא בזמן היזבא כו': והאמר חזקיה נטמא. נזיר ביום שמיני לטהרתו מביא קרבן אחר בליל שמיני אינו מביא קרבן אחר: ור' יוחנן אמר אפי'. נטמא בלילה דקסבר לילה לא מחוסר זמן: כי איצטריך ליה לר' יוחנן למימר אחת בלילה ושתים ביום מביא קרבן וכו' מהו דתימא כו': האשה שיש עליה ספק חמש לידות. ספק אם ילדה הוא או ספק ולד: או ספק חמש זיבות. ספק אם ראתה שלש זיבות קודם נדתה או בתוך אחד עשר יום שבין נדה לנדה שהיא שומרת יום ולא זבה: מביאה קרבן אחד. מספק ומותרת ליכל בזבחים: ואין השאר. דקרבנות האחרים עלה חובה להביא הואיל וספק לידות הוו: אבל אם היו עליה חמש לידות ודאות או חמש זיבות ודאות מביאה קרבן א' ואוכלת בזבחים והשאר עליה חובה להביא: ומעשה שעמדו קינין. של יולדות ושל זבות בירושלים בדינר זהב הקן מפני שאמרו השאר עליה חובה ובאו נשים הרבה שהיו עליהן חמש לידות ודאות וזיבות ודאות ורבו לקנות והוקיר הקינין: אמר רשב"ג המעון הזה. נשבע במי ששיכן שמו בבית הזה שלא אלין הלילה עד שאוזיל הקינין [illegible]

[illegible]